

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună în avans.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cisnădiei 3.

Se prenumerează și la poște și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Sibiu, 17 Aprilie st. v.

Dela reconstruirea ministerului unguresc încoace, cetim că în țările unguresci diverse reforme și îmbunătățiri sunt în perspectivă. Unele au fost apărute și în coloanele noastre.

Nu dăm cu ochii de o reformă, după noi, de cea mai neapărat de lipsă. Nu dăm cu ochii baremi de ceva ce se ne întărească în speranța stărnită de ministrul cel nou de justiție, că astăzi naționalităților în țările unguresci va fi supusă unei reforme care se mulțumească pe toate naționalitățile și se satisfacă adevăratelor interese ale regatului unguresc.

Adevărat, că în enunțările ministrului celui nou de justiție sunt unele aluzii despre egalitate națională și dreptate. Speranța stărnită însă prin aluziunile aceste este slăbuță de tot. Sunt însă atât de vage și așa de puțin definite și aluziunile aceste, încât nu poți pune mai nici un temei pe dișele. Mai ales când scii, că alte promisiuni mai concretizate din partea politicilor maghiari au rămas vorbe goale, îndată-ce soartea i-a favorizat cu un dram sau două mai mult.

E firea politicilor maghiari ușuratică. Și ca atare dispusă a se îmbăta de șovinism național exclusiv la cea mai lină adiere a unui curent norocos pentru rasa lor.

E păcat că este așa și pentru poporul maghiar, dar și pentru celelalte popoare din țările unguresci. Căci din cauza aceasta se încurcă lucrurile, încât nu putem ajunge la dreptate egală și preste tot la stări cum sunt toți cetățenii statului unguresc în drept a le și pretinde.

Nu înțelegem, pentru-ce bărbații politici maghiari sunt atât de sfinți, când e vorba de o rezolvare dreaptă a cestiunii naționalităților, precând dacă e vorba de șovinism sunt atât de îndrăzneți, afară doar dacă și împregiurarea aceasta o punem în socoteala firii ușuratică.

Ar trebui și ei să înțeleagă, că în lumea politică cu factorii care există trebuie să-ți faci socoteala. Pentru-că dacă îi ignorezi, nu te ignorează ei.

Le e teamă doar de alterarea firii dualistice a monarhiei austro-ungare?

Nu sunt în drept a le fi teamă. Firea dualistică de sigur, că nu atunci va fi mai bine conservată, când într-o parte a aceleiași monarhii se observă una și în cealaltă parte altă direcțiune în cestiunea naționalităților. Din contră egalitatea și în privința aceasta va fi care va produce mulțumire, precum dincolo de Laita, așa dincoace. Ear' două jumătăți de monarhie în armonia cea mai bună la toată întemplerarea își vor conserva mai bine individuali-

tatea, decât dacă una va trage într-o direcțiune și alta în altă direcțiune.

Era foarte bine, dacă în manifestațiunile ministeriale în cestiunea naționalităților domnii miniștri cei noi, ieșiți din reconstruire, erau mai hotărâți și puneau cestiunea așa după-cum o pretind factorii dați, naționalitățile existente, care nu se pot face disparente nici prin articoli de țiare muiate în șovinism, dar nici prin articoli de lege, la a căror votare nu se consideră toate împregiurările faptice din țeară.

Poate-că ceea-ce nu s'a făcut se va face.

Ear' dacă nu se va face?

Atunci, încât ne privește pe noi pe Români, ar trebui să ne punem mai întâi întrebarea, că oare partidul nostru național se lasă să mai treacă timp preste timp, fără a da un semn baremi despre existența sa?

Dacă decătră cei dela guvernul unui stat nu se face ceea-ce ar trebui să se facă, negreșit este rău, și ei pentru ceea-ce nu fac, ca și pentru-ce fac, sunt responsabili. Tot așa de responsabili sunt însă și aceia, care ved scăderile guvernărilor și le retac și nu întreprind nimica pentru îndreptarea acelor scăderi.

Ne-am deprins prea tare cu plângerea neîncetată contra asupritorilor și nu observăm, că și asupriții ar trebui să fie mai mobili și mai puțin indiferenți.

Să nu uităm, că ori-și-cum, dar Bismarck al Germanilor este o autoritate în cele politice și el a zis, că "fiecare popor e vrednic de soartea sa."

Aceasta este o sentență, care merită a fi studiată din partea fiecărui cetățean unguresc de ori-ce naționalitate, în special și de Români și mai ales de comitetul central electoral al Românilor din țările unguresci.

Presa maghiară.

Ni-s'a declarat război! Războiul nu ni-s'a declarat din partea inamicilor externi, ci din partea confrăților nostri, a compatrioților nostri și stăpânitorilor nostri. Nu este această declarațiune de război însoțită de arme ucigătoare de trupuri și vârsătoare de sânge, dar este însoțită de arme cu mult mai periculoase, cu mult mai omoritoare, și în cele din urmă cu mult mai destrănuoase pentru amândouă părțile beligerante.

Este astăzi o parolă de răz: *Dela Carpați până la Adria*. Această parolă, emanată din partea publiciștilor maghiari, este cu foarte mare bucurie primită decătră publicul maghiar inteligent și neinteligent; decătră aristocrație tot în acea măsură, ca și decătră burgesime. Cu durere facem aceste mărturisiri și cu durere luăm act despre declarațiunile ce

li-se fac tuturor naționalităților nemaghiare din acest stat.

Nu vorbim în acest important punct ca Români, vorbim ca oameni, care ne scim înzestrați dela D-deu cu minte și înțelegere și totodată cu voe liberă, după-cum sunt înzestrați și colegii nostri dela toată presa din lume. Nu ne socotim însă ca propagatori de principii răsturnătoare ale ordinii publice nici din această monarhie, nici din o altă vecină cu noi sau departe de noi. Prin urmare nu sântem dușmani ai acestui stat, nici ai altor state. Ca națiune și ca reprezentanți ai unei națiuni, sântem adversari politici ai politiceii de care este condus actualul regim maghiar. Încât însă sântem cetățeni ai acestui stat avem dreptul, avem datoria, ba avem mai presus de toate chie-marea, ca să ne exprimăm convingerile noastre politice tot în acea măsură și tot cu acea iubire, după-cum o are și Maghiarul, față cu binele, prosperarea, mulțumirea și viitorul acestei țeri.

Ei bine! Pe un moment să nu vorbim ca Germani, ca Sași, ca Croați sau Slovaci, dar nici-decât nici ca Români. Să vorbim ea cetățeni ai regatului ungar. Așa credem noi, că colegii nostri publiciști maghiari vor primi terenul, pe care voim a ne pune. Primind acest teren, și astfel *sine ira et studio* îi rugăm să păsească și dinșii tot pe acest teren, să ne luptăm de astă-dată cu arme egale, nu ca dușmani ai statului, nu ca dușmani naționali, ci ca dușmani politici. Dicem, că eu toții dorim fericeirea patriei noastre și, de sine se înțelege, a tuturor cetățenilor din această patrie.

Sântem prin urmare desfăcuți în două partide. Se discutăm calm și ne preocupăm de ideile de care sântem conduși; se discutăm însă principiile noastre ca puresse din convingere și ca publiciști cu publiciști.

Să dicem: dela Carpați până la Adria și de pe creasta muntelui Tatra până în Sudul Ungariei la Semlin locuie pe întreg complexul acesta de pământ aproape 16 milioane de cetățeni. Acestia sunt fiii țărilor aflătoare sub coroana S. Stefan. Să abstragem dela toate acele sentimente, care ne leagă pe toți deopotrivă de dinastie și capul încoronat, și să dicem, că toate cele șes-spredece milioane de cetățeni se iubesc pe sine cu convenita iubire și își iubesc patria mai presus decât viața. Ca cetățeni, avem și drepturi egale și avem și îndatoriri egale. Să abstragem dela principiul de naționalitate.

Sântem însă două partide politice, care stăm față în față. O partidă, — fie ori-și-care, — se află astăzi în fruntea afacerilor politice ale acestei țeri. Pe un anumit timp dispune de prezentul acestei țeri după-cum voesc. Opoziția

însă în continuu combate partidul dela putere în toate lucrările și ideile sale. Acesta și este resonul opozițiilor. Dar partidul dela putere, prin forță și volnicie, se nisuesce a-și impune ideile sale, ba a-și impune programul seu politic adversarilor sei. Ba încă, pentru a pute dobândi mai multe succese, ajutură din visteria statului toate acele instituțiuni, la care aparțin partisanii sei, și împedă cu forță alte instituțiuni aparținătoare partidului contrar. În justiție și administrațiunea publică, guvernul puterii se folosește numai de împiegații partidului seu.

Guvernul și respective partidul seu merge înainte, își astupă urechile dela ceialalți cetățeni și nu ascultă decât păsările aderenților sei. Un partid se veselesce în îmbuibări, — se dicem până la desfrânare, — celalalt partid alarmează și se folosește de toate mijloacele legale, nu pentru a pune mâna pe cârmă — se o dicem și aceasta, — ci pentru a se conserva pe sine ca partid. Pretinde însă între marginile legii drepturi și favoruri asemenea partidului cârmuitor.

Să dicem în fine, că partidul opozițional rivnesce după putere. Acesta să fie un punct din programul seu politic, și încă un punct esențial. Se pune acest punct numai după-ce s'a constatat, că partidul numără de două ori atâți aderenți în întreagă țeara, decât cum are partidul dela putere. Partidul dela putere nu lasă conducerea, pentru-că o ține cu forță. Să dicem și aceea, că prin ingerențe și legi necuviincioase își are reprezentanții sei în parlament.

Să nu mai dicem altceva nimic. Să reasumăm cele dișe și să ne și întrebăm: Dreptate și egalitate domnesc între cetățeni? Răspunsul se dă de sine.

Să venim la *specialia*.

În Ungaria sânt cinci, să dicem șese milioane de Maghiari, restul de șee milioane aparține altor naționalități. Cele cinci milioane conduc destinele acestei țeri, și le conduc așa, încât *dela Carpați până la Adria* spiritul maghiar se nisuesce a se impune cu forță în sinul nemaghiarilor.

Căstiga sau perde Maghiarul prin aceasta?

Noi o spunem cu toată hotărârea, că poporul maghiar, departe ca să cucerească inimile nemaghiarilor, mai mult le turbură și răcesce; mai mult le ațită decât să le îmblândească și mai mult le îndeamnă spre pași nesocotiți și periculoși patriei decât să le încălzească spre ideile maghiare.

A se lua copii dela sinul maicelor lor, a se închide institute de cultură de ale naționalităților, a se trimite în temnițe adevărați patrioți, a se admi-

nistra prin volnicie averi private ca la Năsăud, a nu se ajutara bisericele și școalele nemaghiarilor din visteria statului, a fi două legi electorale, numai pentru-că „soiul maghiar întimpină lupte grele“, și preste tot a întrebuița forța publică față cu nemaghiarii și șicanări ne mai audite față cu instituțiunile lor publice-culturale, toate aceste, așa credem noi, nu însemnează a ave iubire de nemaghiari, nu însemnează a-i contopi în elementul maghiar, ci a crește în sinul patriei, în sinul naționalităților numai nemulțumirea și sentimentul de răsbunare. Ear' această răsbunare puredă *primo loco* dela aceea, care jignesc naționalitățile în drepturile lor cetățenesci.

Și să nu se creadă că agităm sau ne trece baremi prin minte a agita în sinul nemaghiarilor. Nu cu deosebire în sinul poporului român. Aceasta nu o facem noi, nu o fac Sașii, Croații, nu o fac nici pacienții Slovaci.

Timp de douăzeci-și-doi de ani nu s'au văduț în sinul nici unei naționalități împinse lucrurile până la vârsări de sânge față cu poporul maghiar. Aceasta pentru-că atât prudentul Sas, cât și sanguinul Croat, își calcă pe inimă; atât pacientul Slovak, cât și bine chibșuitul Român, își sdrobesc nemulțumirea în sin.

Să finim.

Ungaria este patria noastră a tuturor. Trebuie să avem în vedere viitorul ei și să lucrăm cu Maghiarii și nemaghiarii a îndrepta cursul ideilor greșite, pe care întru adevăr, nu Maghiarii le propagă, ci renegații fiilor lui Moise.

Am avut ocaziune să discutăm și să ne convingem dela mulți Maghiari neaoși, și încă Maghiari din tâlpi până în crescet, care ne-au mărturisit, că elementul jidovesc, care și de și pune mâna pe publicistica și literatura maghiară, — în scopuri de *Geschäft*, — este adevăratul cauzator al neînțelegerilor ivite pe terenul vieții publice din acest stat.

Cine mai mult decât reprezentanții presei maghiare sunt chieși a sana răul?

Vom să discutăm cu dinșii pe ori-ce teren. Dar' nu putem a o face aceasta, câtă vreme nu se desbracă de încarnatele idei șovinistice maghiare.

Pentru a ne convinge despre adevăr, nu ne-ar rămâne alta, decât ca reprezentanții presei tuturor naționalităților în corpore să cerceteze Ungaria în toate extremitățile. Făcându-se aceasta, iubirea va înceta și plângerile se vor pute curma.

Atâta pentru astă-dată.

I. M.

FOIȚA „TRIBUNEI“

Singur în teatru.

De Quatrelles.

(Urmare și fine.)

„Un codicil, adăugat de unchiul meu în ziua morții, m'a hotărât pe mine de moștenitor universal, îmi pune însă condițiunea, ca în tot anul să călătoresc la Paris, să asistez cu toată reverența la reprezentarea piesei nemuritorului nostru Racine. Astăzi e primul pelegriagiu al meu. Numai dacă fac pelegriagiu, numai așa îmi pot primi renta anuală. Pricepi acum, de ce insist să ved piesa? Și acum, dle regisor, pe scenă! Aprinde lămpile și trage cortina!“

Comisarul de poliție, chemat în grabă, a declarat, că domnul din Tarbes are drept. El conduse pe năntangul oaspe în sala de spectacol. Scrâșnind de mânie, s'a dus fiecare actor la locul lui.

Regisorul voia să trimită acasă pe toți adunătorii de bilete, domnul din Tarbes însă îi dișe:

„Te rog, ai bunăvoință și pune pe adunătorii de bilete la locurile lor după rang. Dacă mie nu-mi va plăce fotoliul din orchestră,

Domnul din Tarbes, mult onoratul public, dișe cu sânge rece:

„Aide de! Îmbracă frac negru și ia cravată albă, dle regisor, când ieși în fața publicului. Vestmintele-ți sânt necuviincioase! Puțin etichetă! Vino îmbrăcat cum se cuvine, și apoi vom ved ce e de făcut.“

Regisorul turba de mânie. După câteva minute veni în frac la rampă și repetă vorbele.

„Luăm la cunoștință! Aveți însă bună-tatea a da altei actrițe rolul, ori lasă ca suflorul să cetească tare, dacă nu scie nimenia vorbele de rost!“

Comisarul de poliție a fost din nou consultat, și el a dat earăși drept domnului din Tarbes.

În fine la 9 oare și 15 minute a început reprezentațiunea. Actorii erau amărâți în gradul suprem de obrăznicia publicului, ei au jucat rolele cu atâta frivolitate, încât nu se poate descrie. Dar' când un actor a făcut încercarea să reciteze câteva versuri ale lui Racine într-un jargon de boulevard, atunci onoratul public a scos o cheie din buzunar și a început să fluiera. Actorii regisorul scobori la public și-i sberia:

„Afară! D-ta conturbi liniștea!“

„Ce? Eu afară? Eu? Nici-odată!“

„Conturbi reprezentația; am să chem putere armată!“

„Dle regisor, nu te înferbenta! Eu cred, că doară am dreptul să mă conturb eu însumi pe mine!“

„Nu ai dreptul acesta!“

„Oho! Dacă eu nu mă plâng de larma pe care o fac eu, atunci nimeni nu are dreptul să se amestece —“

„Vom ved! Dle comisar!“

Comisarul de poliție, căruia scenele aceste îi făceau mult haz, a dat earăși drept dlui din Tarbes.

Între actul prim și al doilea dl nepot al lui Touchard părăsi teatru.

„Oare ce ar fi“, dișe un controlor, „dacă am închide teatru?“

„Dacă închideți, am să fac arătare imediat“, dișe comisarul. „El poate reînțoarce, și d-voastre îi datoriti întreaga piesă, nu numai un act!“

Ploaia a încetat puțin. Domnul din Tarbes se plimba în sus și în jos la portal, fumând o cigaretă. După cinci minute el intră earăși în teatru; acum însă întoarse spatele cătră scenă și cu lorgneta examina băncile goale. Actorii jucau pe scenă, el însă nu și-a schimbat poziția.

„Seși jos!“ urlă o voce din fund. Domnul din Tarbes însă nu s'a mișcat.

„Seși jos!“ D-ta îmi conturbi priveliștea! Nu ved nimic de d-ta. Eu 'mi-am plătit scaunul, și acum nu ești singur care ai să die-tești legi în teatru!“ urlă de nou regisorul, care ședea singur într-o loge de parter.

Fără să dișă o vorbă, onoratul public din Tarbes părăsi sala și schimbă la adunătorul de bilete o contramarcă. După cinci minute el veni earăși în sală, însoțit de un băiat de stradă, plin de tină, plouat până la cămașa. Domnul din Tarbes cumpără dela cassă un scaun în orchestră, dete biletul în mână la băiat, îl instalează pe scaun și-i dișe:

„Audi băiete! Tu n'ai să te misci de pe scaun, până când nu se va sfârși piesa. Dacă vor închide teatru mai înainte, atunci dă-mi de seire imediat. Eu stau în cafeneaua de vis-a-vis.“

„Dar' cum să scii, când se sfârșesc istoria?“

„Îndată-ce moare dama cea groasă, care are coroană pe cap — atunci e sfârșită piesa...“

„Și acum domnii mei“, dișe ieșind domnul din Tarbes, „jucați piesa și fără mine. A fost o plăcere pentru mine să vă arăt, că un cap de bostan din Tarbes e tot atât de tare ca și un cap de marmoră din Paris!“

REVISTA POLITICĂ.

Sibiin, 17 Aprilie st. v.

Greva din Viena și presa germană.

Diarele berlineze se ocupă mereu cu evenimentele din Viena. „National-zeitung“ accentuează caracterul nefavorabil al exceselor. După el, a trebuit să vie regimul Taaffe, spre a produce acea atmosferă de amărăciune reciprocă și de neîncrederea tuturor în contra tuturor. Deoarece-ce agitațiunea antisemită este favorizată decât clericali și Taaffe se razimă în special pe clericali, ea prin aceasta câștigă multă siguranță și valoare. Prelungă caracterul ei antisemit, mișcarea are și un pronunțat caracter anarhistice. Exerciarea în foc a plebei unui oraș mare are în sine ceva îngrijitor. Plebea se obișnuiește a sta față în față cu puterea armată; ea își câștigă experiențe în lupta de pe strade; se formează un fel de organizare, care poate deveni primejdioasă. Dacă Taaffe ține de lipsă nimicirea totală a liberalilor, ar trebui să caute a-și ajunge scopul pe altă cale, ear' nu prin aceea, că își închide ochii față cu agitarea sistematică a masselor.

„Die Post“ încă aduce un articol însemnat despre tulburările din Viena și despre antisemitism. Diarul din cestiune crede a fi foarte importantă împregiurarea, că demonstrații aparțin poporațiunii muncitoare cehice, precând socialiști germani instruați nu vor să scie nimic de antisemitism. Urzitorii cei adevărați ar fi clericali împreună cu anarhiștii. La sfârșit articolul accentuează din nou această alianță a clericilor cu anarhiștii.

Situția în România.

În ediția de seară a numărului seu dela 26 Aprilie „Pester Lloyd“ scrie: „Asupra adevăratului caracter al ministerului Catargiu nu sînt încă în curat nici cei mai credincioși aderenți ai acestuia; probabil de aceea, fiindcă nici însuși ministerul nu e încă în clar cu poziția sa. În alte părți s'ar ține de un lucru ce de sine se înțelege, că un minister se nu poate fi decât dinastic și supus cu credință regelui. În București se ivesc chiar și în această privință îndoeli, în realitate au fost produse prin discursul ministrului-preșident în parlament, în care acesta a făcut oare-cum imputare antecesorilor sei, că au urmat politica regelui. „Adevărul“, un organ care manifestează multe simpatii pentru noua direcțiune, afirmă, că Catargiu a comis o mare greșală, că nu și-a condiționat deplina libertate și în politica externă; căci după-cum stau lucrurile, regele cu cei doi agenți ai sei, Brătianu și Carp, sînt factori normativi, și acest sistem nu se va schimba, cîtă vreme șede pe tron „inimicul declarat al țerii“. Mai grozavă e scirea, pe care o aduce „Democrația“, că ministrul-preșident și-a numit de secretar al seu pe pretendentul de tron Văgăreș, care e cunoscut ca antindisic și rusofil. E aproape imposibil de a lua de adevărată această împărțășire. Dacă Văgăreș se face în faptă secretar al ministrului-preșident, atunci nu va mai rămîne lucru secret, că Hitrovo se va amesteca în toate afacerile de stat ale României.“

Dela sinodul arhiepiscopesc gr-or.

Ieri s'a deschis sinodul arhiepiscopesc ordinat pentru anul 1889. După invocarea Duchului Sfânt prin înaltpreasfinția Sa metropolitul și arhiepiscopul Miron Roman cu o asistență numeroasă, deputații prezenți s'au adunat în sala cea mare a seminarului Andreian, unde înaltpreasfinția Sa a rostit următorul discurs de deschidere:

„Preaînălțămîni domni deputați,
„Iubiți frați, iubiți fii suflați!“

„Ca totdeauna la adunările noastre constituționale bisericești, așa și astă-dată Vă salut, preamăiați reprezentanți ai clerului și poporului nostru arhiepiscopesc, cu adevărată caritate creștinească, care cultivată din toate părțile, întărește legăturile spirituale dintre cei de o credință, dă impuls și puteri la o lucrare cu succes pentru realizarea scopurilor mari, mângăie, încuragiază și îndulcește viața omenească și ne face din ce în ce tot mai apropiați de idealele sublime ale perfecțiunii, cătră care inclinăm, după indemnul natural înăscut în inima omului.

„N'am îndoeală, preamăiați domni, iubiți frați și fii, că și Domniile-Voastră la intrarea de ați în sinodul nostru anual, aduceți în pepturile Domniilor-Voastră această comoară a carității creștinești, și că fructele ei frumoase,

bune și folositoare, le veți oferi la primul loc sîntei noastre biserici, ale cărei interese de conservare, de consolidare și de progres, trebuie să le ținem totdeauna mai presus de orice alte considerațiuni, de ori-ce alte referințe din viața noastră socială.

„Unindu-ne astfel în virtutea carității, care este elementul cel mai productiv al vieții creștinești, și desbrăcându-ne de tot felul de preocupățiuni, care pot să producă și să nutrească numai răul discordiei cu toate urmările lui stricăcioase: putem spera, că ne va succede și la această ocaziune a ne face datorința ce o avem ca servitori la altarul Domnului și ca reprezentanți ai clerului și poporului arhiepiscopesc, spre mărirea lui Dumnezeu și spre binele întregii noastre biserici naționale.

„În dorința mea ferbinte, care de sigur este și a Domniilor-Voastră, ca rezultatele bune ale sinodului, în care ne întrunim astăzi, să ne aducă în viața practică fructe însușite spre binele comun, — îmi ridic și aici evlavioase rugăciuni cătră atotputernicul Dumnezeu, pentru-ca să reverse peste această adunare darurile sale abundante; și cu aceasta declar de deschis sinodul nostru arhiepiscopesc ordinat pentru anul curent 1889.“

Acestuia a urmat constituirea definitivă a biroului și alegerea deosebitelor comisii, cărora li-s'a și predat rapoartele senatelor consistoriale și alte exhibite.

Proxima ședință s'a fixat pe astăzi la 12 oare pentru verificarea noi aleșilor deputați și pentru prezentarea exhibitelor ce vor intra.

Presa franceză și România.

„Românul“ publică următorul articol:

Dacă presa franceză crede, că ocupându-se așa cum se ocupă astăzi de afacerile noastre, va recăștiga în România simpatii ce par uitate pentru guvernul și diplomația franceză, apoi să permită „Românului“, a cărui iubire pentru Franța și poporul ei nu s'a desmîșit odată măcar în decurs de 33 ani, să-i spună, că se înșală amar.

Aveam credință, că diarul parisian „Le Temps“ voese și stăruie a tracta cestiunile internaționale cu o imparțialitate senină și care singură dă afirmațiunilor publicistului cuvenita și dorita auctoritate.

Această credință ne fusese deja odată în 1882—83 puternic sdruncinată de atitudinea ce luase diarul dlui Hébrard, adică „Le Temps“, în cestiunea Românilor transilvăneni și a memorandumului tipărit și în limba franceză.

Fuseserăm atunci informați, că „Le Temps“, imparțialul și recele „Le Temps“, primesce fenomenalele sale corespondențe dela un Ungur, care lucra în oficiile ministeriale din Pesta și care încondea în coloanele diarului parisian pe frații noștri de preste Carpați, așa cum un Ungur kultur-egyelt-se se pricepe a încondea pe Români.

Cu toate avisurile ce se detersă de Români aflători în Paris dlui Hébrard și redactorilor lui „Le Temps“, — nu ne aducem aminte bine, dacă pe atunci dl de Coutouly ținea încă în mână condeiul de jurnalist sau luase deja peană de gască diplomatică, — cu toate avisurile Românilor, „Le Temps“ stăruia a demonstra Francezilor până și inferioara conformațiune a craniului la Transilvăneni, de unde se deducea, firesce, nedemnitătea Românilor transcarpațini de a avé măcar o umbră de drept în țeara lor.

„Le Temps“ publica aceste bazacii unguresci, căci pe atunci erau sărutările, visitele și fraternisările gallo-maghiare pe la Paris și pe la Pesta; pe atunci Francezii copleșiau cu iubire pe Unguri, — dl Tisza le-a răspuns, pronunțându-se acum câteva luni asupra exposițiunii, așa că pentru vre-o câțiva ani diplomații republicei nu vor uita amenințățile și politicoasa politică a Maghiarilor.

De atunci „Le Temps“ nu se mai ocupase decât foarte rar de țeara noastră.

Lucrul, în loc să ne supere, ne bucura, căci, — o mărturisim neted, — diplomația republicei franceze dela 1879 încoace servește Francei și Europei nise specimene de deșteptăciune, pe care nemuritorul Richelieu le-ar fi pus după ușe, după o primă și superficială inspecțiune.

Acum „Le Temps“ ear' și-a deschis coloanele pentru „Cosas de Romania“; căderea ministerului junimist și venirea ministerului Lascar Catargiu, cu care, — și-au dîș profundii diplomați dela „Quai d'Orsay“ din Paris, — s'a schimbat du tout au tout politica externă a României, a făcut pe „Le Temps“ și cu dînsul pe toate diarele, care își înșinghiabă corespondențe externe după jurnalul dlui Hébrard, să se ocupe aproape zilnic de România și de afacerile ei interne.

Dar' dela început presa franceză, odinioară atât de ascultată și de iubită în România, comise unul din acele impairs, pe care numai diplomația republicană le-ar pute face astăzi.

Scrise și aprepni starea lucrurilor române, inspirându-se din „Grașdanin“, „Novoie Vremia“ și „Le Nord“.

Desilusiunea noastră a fost dureroasă. Ne-am dîș cu adîncă măchire: Cum? E oare cu puțință?! Franța să aibă trebuință de inspiratori și de întroducători pentru a pricepe, cunoască și cerceta România și pe Români? Și încă pe cine? Pe panslaviști, pe Muscalii cei mai dușmani Românilor.

E! Cum voiți deci, ca dișele diarului „Le Temps“ și ale întregii prese franceze să aibă măcar un slab ecou în România, când ați e de toți știu, că nu e rînd scris în aceste diare ale Parisului, care se nu fi trecut prin Kiev, Moscova și Petersburg.

În politica externă, „Le Temps“ nu mai vede lucrurile din Paris, ci din Rusia; de anul trecut încă, de mai înainte de a se fi gustat măcar din problematica alianță ruso-franceză.....

Avant que de sa lèvre il eût touché la coupe, Un Cosaque survint qui pret „Le Temps“ en groupe

Et l'emporta droit à Moscou.

În toată această deplorabilă încercătură, noi nu putem decât deplânge răstăcirea presei franceze. A se ocupa de afacerile române braț la braț cu „Grașdanin“, va să dîcă, nu numai a nu fi ascultat, dar' chiar a face ca lucrurile să fie înțelese din contră. Nu e acesta scopul Francei în Orient.

E! Dar' câte din scopurile Francei în Orient și pretutindenea diplomația republicană nu le-a înțeles deloc, sau rău înțelegându-le, le-a stricat cu deservirire.

DL de Coutouly, jurnalist odată, ați diplomat, scie mai bine ca noi!

Din România.

Lege

pentru înstrăinarea bunurilor statului și răscumpărarea embaticurilor.

Despre înstrăinarea bunurilor prin vîndare.

(Urmare).

Art. 14. Când numărul loturilor formate va fi mai mare de 100, inginerul parcelor va determina pe plan și locul unde trebuie a se înființa vatra noului sat, în perimetrul căreia va arăta și fixa întinderea și pozițiunea locurilor unde să se clădească:

1. Locul primăriei.
2. Locul strejii.
3. Locul bisericii.
4. Locul școalei.
5. Locul pentru casa de sănătate.
6. Se va determina direcțiunea, întinderea și lărgimea stradelor.

În afără de vatra satului se vor determina:

1. Pozițiunea și întinderea cimiterului.
2. Pozițiunea, întinderea și lărgimea drumurilor vicinale.
3. Pozițiunea și întinderea celor deșce hectare ce se vor da bisericii și școalei pentru înființarea și acoperirea cheltuielilor de întreținere.

Întinderea totală a acestor terenuri, afără de cele 10 hectare pentru biserică și școală, nu va trece peste un sfert de hectar de fiecare lot, și valoarea lor totală se va împărți în proporțiune cu numărul loturilor, se va adauge la prețul lor și se va răspunde de cumpărători.

Aceste dispozițiuni se vor pute aplica și la conglomeratiuni mai mici de 100 loturi, când situațiunea topografică a noiei așezări ar face imposibilă sau neîndemânatică alipirea ei cătră o comună sau un sat deja existent.

Art. 15. Întinderea unui lot mic va fi cel mult de 5 hectare și nimenea nu a plăti cumpăra decât un lot.

Comunele rurale însă vor pute cumpăra până la 3 loturi, ce vor servi exclusiv la întinderea școalei și a bisericii.

Cifra de 5 hectare, fiind luată ca basă pentru întinderea loturilor mici, cu toate aceste, dacă configurațiunea terenului o va cere, vor pute fi în parcelarea unei moșii loturi, care vor fi ori mai mici ori mai mari cu o fracțiune decât cifra exactă de 5 hectare.

Art. 16. Prețul loturilor de 5 hectare se va stabili conform articolului 84 de mai jos.

Art. 17. Planul moșilor împărțite în loturi, cît și acela al locuințelor, împreună cu un tablou de numărul loturilor, se va depune la primărie și se va pune în vederea locuitorilor decât un delegat al ministerului agriculturii, industriei, comerului și domeniilor.

Acest delegat va lua declarațiune scrisă, legalizată de primărie, din partea fiecărui locuitor pentru lotul anume indicat pe plan ce voese să cumpere, obligându-se a plăti prețul fixat și a se supune la toate dispozițiunile prevăzute de lege.

Aceste declarațiuni se vor face cel mult în două luni dela datul depunerii planului parcelării.

Pentru loturile puse în vîndare pe o moșie se vor preferi:

a) comunele rurale pentru unul din loturile prevăzute la Art. 15, alin. II, pentru școală și biserică;

b) capii de familie care n'au pămînt. Vădulele rămase cu copii se scotesc ca capi de familie.

c) prisosind pămînt după satisfacerea cererilor celor dintîi, se va vinde până la 5 hectare în loturi individuale celor-ce au mai puțin pămînt decât această întindere.

Loturile nu vor fi vîndute decât în ordinea numerică a planului și a tablourilor.

Între ele loturile se vor trage la sorți, când ar fi mai mulți doritori pentru același lot.

Tragerea la sorți se va face mai întîiu între locuitorii stabiliți pe proprietatea ce se vinde. Numai după îndeplinirea acestora, loturile rămase se vor distribui sau trage la sorți între ceilalți doritori.

Art. 18. După trecerea termenului de două luni, delegatul ministerului, primarul comunei și un proprietar din cei 20 mai greu impuși la plata de foncieră rurală, delegat de minister, întruniți în comisiune, vor constata prin proces verbal, că toate formalitățile cerute de articolul 17 au fost îndeplinite, și vor declara vîndute loturile cerute, punînd totodată în vederea locuitorilor cumpărători, ca în termin de o lună să prezenteze comisiunii recipisele casieriei de plata taxelor de timbru și înregistrare.

În taxa de neplată a dreptului de înregistrare, casa întîrziată se va repartisa asupra celor dintîi patru rate.

Se va încheia apoi un proces verbal în trei exemplare, constatînd îndeplinirea tuturor acestor operațiuni; un exemplar din acest proces verbal se va lăsa în păstrarea primăriei comunei, ear' celelalte două, însoțite de două planuri de parcelare, două tablouri de numărul loturilor și numele cumpărătorilor împreună cu declarațiunile acestora și recipisele casieriei se vor înainta ministerului.

Ministerul va înainta unul din aceste exemplare tribunalului situațiunii imobilului, spre a fi păstrat în arhiva notariatului.

Art. 19. Ministerul va confirma vîndarea, va libera titlul provisor pe numele fiecărui cumpărător și-l va pune în posesiune, aplicînd pe fața pămîntului loturile cuprînse în plan.

Secțiunea IV.

Despre vîndarea loturilor de deșce și douăzeci-cinci hectare.

Art. 20. Conform alineatului II. dela Art. 9, statul poate pune în vîndare și loturi de 10 și 25 hectare, pe basa studiilor prevăzute la Art. 11.

După încercarea făcută prin două licitațiuni, terenurile nevîndute din pămîntul rezervat se vor pute împărți în loturi de 5 hectare.

Art. 21. Valoarea acestor loturi se va restabili de un delegat al ministerului, luîndu-se drept basă pentru evaluarea lor arînda să poată fi mai mică de deșce lei de hectar; în această evoluțiune se va ține seamă de situațiunea și calitatea pămîntului și de valoarea pădurii ce s'ar afla pe loturi.

Art. 22. Îndată-ce planul parcelării va fi terminat, ministerul va depune la primăria comunei câte-un exemplar de plan și tabloul indicat al loturilor și va publica și afișa vîndarea.

Secțiunea V.

Despre vîndarea bunurilor mici.

Art. 23. Vîndarea bunurilor mici, cuprinse în Art. 6, se face numai în corpuri întregi.

Pentru fixarea prețului, ministerul domeniilor va pute, în lipsă de alte elemente, să facă prin agenții sei o extimațiune prealabilă, precum asemenea să iee toate informațiunile necesare asupra întinderii și calității terenurilor și asupra stării clădirilor ce au a se vinde. (Va urma.)

CRONICĂ.

Numiri. Ministerul reg. ung. de justiție a numit de adjuți de conducători ai cărților fundare pe Frideric Gärtner, cancelist la trib. reg. din Deva, pe diurnistul la oficiul cărților fundare Alexandru Penyigey la jud. cerc. din Beiuș, pe diurnistul oficiului cărț. fund. în Baia-mare Ludovic Szentimrei la același oficiu.

Camera advocațională din Brașov aduce la cunoștință, că advocatul din Făgăraș Ilariu Duvlea, în urma morții sale, a fost șters din lista acelei camere, ear' de curator al cancelariei s'a numit advocatul din Făgăraș Nicolae Moțoc.

Candidați de comiți-supremi. În locul comitelui suprem Ormos din comitatul Timișului va fi numit Victor Molnár; pentru comitatul Bereg este candidat Alexandru Lonyay, ear' pentru comitatul Szabolcs contele Tibor Vay.

Ministrul-preșident va merge în cîrînd cu alți doi membri ai cabinetului la Viena pentru a participa la statorirea proiectului de budget ce se va prezenta delegațiunilor.

Revierul dela Gurghiu, în care își ținea vînatorele sale de urși decedatul Principe de Coroană Rudolf, este luat în arînda împreună cu castelul decâtă contele Tarouca.

Diare oprit în Austria. „Wiener Zeitung“ anunță, că diarulul „Berliner Tageblatt“ i-s'a sustras debitul postal pentru țările și provinciile reprezentate în consiliul imperial din Viena. Această măsură s'a luat pentru unele comunicări neadeverate ale numitului diare despre Maiestatea Sa Împărăteasa și Regina Elisabeta.

Greva visitiilor de tramway din Viena s'a terminat. Visitiile greviști cu toții au intrat în funcțiune, atără de aceia, care au fost arestați de poliție în decursul tumultelor. Societatea de tramway e hotărîtă a face visițiilor unele îmbunătățiri, cu deosebire reducînd timpul de lucru, contribuind la cassa bolnavilor etc. În sensul acesta a fost categorice provocări și din partea locotenentei sub amenințarea, că altcum va fi pusă sub sechestru.

Institutul bacteriologic din București. Cetim în „Naționalul“: Vineri în 14 l. c. la oarele 10 și jumătate dimineața, regele și regina României au mers pentru a visita institutul bacteriologic, aflat sub direcțiunea dlui doctor V. Babeș. La sosire regele și regina au fost întîmpinați de doi doctori Calenderu, Felix și frații Babeș, precum și de întregul personal al institutului. După ce înălțai oaspeții au vizitat laboratorul de chemie, biblioteca, muzeul și celelalte sale de studiu, au asistat la diferite experiențe ce s'au făcut prin proiectarea luminii electrice.

Înviată din moarte. În comitatul Zala, în comuna Aszod, a murit de cîrînd nevasta subprimarului. Visitorul de morți din sat a dat atestat despre înecarea din viață a numitei femei. Dar' chiar în ziua înmormîntării, precând familia răposatei se afla la prînd în altă chilie, moarta a intrat pe ușe, s'a dus la masă și a început să mănînce. Casul acesta dovedește din nou, cătă cunoștință de cauză au visitorii de morți pe la sate.

Aniversarea bătăliei dela Kassova. Președ. cons. din Serbia generalul Gruici a propus regentei de a face să se celebreze la 15 Iunie în întreaga țeară aniversarea bătăliei dela 1389 de pe câmpia Kassoviei. Generalul Gruici a propus prelîngă această să se înalte cu această ocaziune la Krussevatz un monument în amintirea vitejilor ce fură uciși în această bătălie memorabilă. Mai mult încă o edițiune populară a enărării bătăliei să se facă cu cheltuielile statului. În sfîrșit să se creeze un ordin, care va aminti numele vechiului gospodar Lazăr, eroul dela Kassova, și care să fie purtat numai de regii și de principii moștenitori ai Sîrbiei. Ultima propunere e, ca regele Alexandru să fie încoronat la 20 Iunie (2 Iulie) în mănăstirea Zica. Aceste propuneri au fost adoptate de regenti și o comisiune s'a numit sub președinția ministrului cultelor, pentru a lua măsurile trebuincioase.

Emigrările în America în anul 1888. După o statistică oficială din New-York, la portul de acolo au debarcat în decursul anului 1888 cu totul 419.718 emigranți din țeri străine, dintre aceștia abia 48.896 au avut ceva stare materială mai bună. După naționalitate, numărul total al emigranților se împarte astfel: Germani 86.380; Englezi 57.275; Irlandezi 46.188; Walesieni 1422; Scoțiani 16.900; Elvețiani 7920; Svedei 38.888; Norvegieni 14.504; Olandezi 5264; Danezi 8369; Ruși 32.329; Poloni 4015; Italiani 44.327; Unguri 13.018; Austriaci 22.317.

La cestiunea fondurilor grănițeresci românesci dela Năsăud.

(Urmare din Nr. 75.)

III.

În privința procesului cu Keményi: 1. Este în general cunoscut, că familia contelui, respective a baronului Keményi, a intentat proces în contra mai multor comune foste grănițere din cercul Monorului și al Borgoului, în contra recunoașterii dreptului de proprietate la mai mulți munți, apoi în contra înaltului erar al statului pentru usufructul scăpat (entgangen) de circa 3 milioane fiorini v. a.

Acusa privitoare la aceasta este preasupus alăturată sub / 20.

În înțelesul pactului, Preainalt sancționat de cătră Maiestatea Voastră c. r. A. d. ddo 12 Martie 1872, erarul statului și respective înaltul regim este obligat a extrada în copie, preasupus subsemnatei poporațiuni toate documentele de lipsă la purtarea acestui proces, din arhivele statului și din atele, spre apărare.

Reprezentanții preasupus subsemnatei poporațiuni au și petiționat pentru aceasta la înaltul minister reg. ung. al financelor, au trebuit însă să călătorească de patru-ori la Budapesta, spre a urgă hotărîrea acestei petițiuni, totodată au fost necesități a păși în această privință pe calea judecătorească, după-cum se vede din scrisoarea judecătorească aceluș sub / 21, și numai pe această cale s'au putut primi documentele, și earăși numai în parte, numai cu foarte puțin timp înainte de expirarea termi-

Redactor responsabil: **Sentimiu Albini.**

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acți în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Geras.